

V L A A M S P A R L E M E N T

stuk **438** (2009-2010) – Nr. 1
ingediend op 16 maart 2010 (2009-2010)

Gedachtewisseling

over het plan van aanpak van de Vlaamse Regering
van de interne staatshervorming

Verslag

namens de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme
uitgebracht door de heer Bart Caron

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Annick De Ridder.

Vaste leden:

mevrouw Karin Brouwers, de heren Jan Durnez, Ward Kennes, Jan Verfaillie;
de heren Frank Creyelman, Joris Van Hauthem, mevrouw Linda Vissers;
de heer Marnic De Meulemeester, mevrouw Annick De Ridder;
de heer Kurt De Loor, mevrouw Els Robeyns;
de heren Lieven Dehandschutter, Willy Segers;
de heer Marc Vanden Bussche;
de heer Bart Caron.

Plaatsvervangers:

mevrouw Vera Jans, de heer Jan Laurys, mevrouw Valerie Taeldeman, de heer Johan Verstreken;
de dames Katleen Martens, Marleen Van den Eynde, de heer Wim Wienen;
de heer Filip Anthuenis, mevrouw Marleen Vanderpoorten;
de dames Kathleen Deckx, Güler Turan;
de heer Bart De Wever, mevrouw Lies Jans;
de heer Peter Reekmans;
mevrouw Mieke Vogels.

Toegevoegde leden:

de heer Christian Van Eyken.

INHOUD

1. Situering door mevrouw Annick De Ridder, commissievoorzitter.....	4
2. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand.....	4
2.1. Situering van het plan van aanpak.....	4
2.2. Aanleiding voor en context van de interne staatshervorming.....	4
2.3. Visie op het bestuurlijke landschap.....	5
2.4. Rollen en verantwoordelijkheden	6
2.5. Timing.....	6
3. Vragen en opmerkingen van de commissieleden	7
4. Antwoorden van de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand.....	8

De Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme hield op 9 maart 2010 een gedachtewisseling met de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand over het plan van aanpak van de Vlaamse Regering van de interne staatshervorming.

1. Situering door mevrouw Annick De Ridder, commissievoorzitter

Mevrouw *Annick De Ridder* dankt de minister voor zijn bereidheid het plan van aanpak van de Vlaamse Regering van de interne staatshervorming te willen voorstellen. Zij herinnert eraan dat op initiatief van de minister en deze commissie een toch wel nieuwe werkwijze zal worden gevolgd inzake de belangrijke problematiek van de interne staatshervorming. Het parlement zal niet louter gevraagd worden het eindresultaat van de werkzaamheden goed te keuren. In het bijzonder deze commissie zal nauw betrokken worden bij de voorbereidende debatten. In die zin kreeg de commissie reeds de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP) op bezoek. De komende maanden zullen nog andere betrokkenen en deskundigen gehoord worden, dit ter voorbereiding van het groenboek en het witboek dat de minister van Binnenlands Bestuur over dit onderwerp aankondigde.

2. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

2.1. *Situering van het plan van aanpak*

Minister *Geert Bourgeois* rekt op een dialoog tussen parlement en regering, vergelijkbaar met de werkwijze voor de Mediadecreten in de vorige regeerperiode. Eerst komt er een visietekst of groenboek, waarover gedebatteerd wordt. Die besprekingen zullen uiteindelijk leiden tot een witboek en een decreetstekst. De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) is sterk bezig met wetgevingskwaliteit en vraagt dat bij belangrijke decreten het middenveld geraadpleegd wordt. De beleidsnota's bevatten een regelgeving-agenda, maar daarover wordt niet gedebatteerd terwijl het eigenlijk de bedoeling is dat er reacties komen uit de academische wereld, van het middenveld, van organisaties en burgers. Daarom is het goed de dialoog te organiseren met een plan van aanpak. De werkwijze is vergelijkbaar met het Nederlandse systeem. Omdat het de strikte grenzen tussen meerderheid en oppositie overschrijdt, is de meerderheid ook kwetsbaarder. De minister werkt binnen de contouren van het regeerakkoord, dat allicht niet altijd overeenstemt met de mening van de oppositie. Maar hij hoopt dat de werkwijze verrijkend is en leidt tot een grondige interne staatshervorming.

2.2. *Aanleiding voor en context van de interne staatshervorming*

De verrommeling van de bestuurlijke organisatie is het motief voor de interne staatshervorming. De term komt uit Nederland en is overgenomen door de VVP. Op die manier heeft de term een plaats gevonden in het Vlaams regeerakkoord. De doelstelling is de democratie en de transparantie versterken, de efficiëntie en effectiviteit van de overheid verhogen. Beide klemtonen zijn belangrijk.

De aanpak is de interveniërende bestuurslagen vereenvoudigen, de ketens van de dienstverlening verkorten en versnellen. Op het vlak van efficiëntie en effectiviteit lopen een aantal zaken tegelijk. De problemen van de grote werken worden behandeld door de commissies Berx en Sauwens. Het college van ambtenaren-generaal (CAG) werkt voorstellen uit om de efficiëntie te verhogen en houdt daarbij rekening met de voorstellen die in het parlement behandeld worden.

2.3. *Visie op het bestuurlijke landschap*

De krijtlijnen van het regeerakkoord zijn dus referentiepunten. Een uitgangspunt is het principe van de subsidiariteit: meer bevoegdheden voor de lokale besturen, met klemtoon op twee beleidsniveaus, dat van de gemeenten en dat van Vlaanderen. Er komt een sluitende lijst van provinciale bevoegdheden met een grondgebonden karakter. Per beleidsector komen er slechts twee bestuurslagen tussen in processen. Het intermediaire niveau wordt drastisch vereenvoudigd. Dat bestaat volgens de VVP uit een kleine 600 entiteiten, naast de 308 gemeenten, de 308 OCMW-besturen, de vijf provincies en de Vlaamse Regering.

Er komt een kader voor vrijwillige fusies. Mogelijk zullen er slechts een paar gemeenten op ingaan. Maar veel meer is de samenwerking tussen gemeente en Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW) aan de orde. Op dat vlak komt er een enorme respons van op het terrein. In gemeenten tot 20.000 inwoners is er een verregaande samenwerking mogelijk, onder meer voor de secretaris en de financieel beheerder. Veel gemeenten beseffen dat het belangrijk is dat zij inzake logistiek, inzake informatie- en communicatietechnologie (ICT), inzake personeelsbeheer, inzake ontvangerij en secretariaat, samenwerken. Dat geldt niet alleen voor de kleinere gemeenten maar evenzeer voor de steden. Nu al biedt het Gemeentedecreet de mogelijkheid dat de OCMW-voorzitter deel uitmaakt van het schepencollege en deelneemt aan de gemeenteraadszittingen. In twee derden van de gemeenten is dat al de realiteit. Vanaf 2013 wordt het verplicht.

De minister heeft de bedoeling om de contacten tussen de steden en gemeenten en de Vlaamse overheid te informatiseren. Hij wil de steden en gemeenten toegang geven tot de geauthentificeerde databanken, de verrijkte federale kruispuntbanken. Voor de provincies zal dat sneller gebeuren. Het is evident dat de informaticasystemen van de gemeente en haar OCMW minimaal met elkaar kunnen communiceren.

De provincies krijgen vooral grondgebonden materies toegewezen. Daarvoor komt er een sluitende lijst met provinciale opdrachten. De gemeenten kunnen in die domeinen wel degelijk nog een rol vervullen. De provincie speelt niet noodzakelijk een rol op het volledige provinciale territorium voor de grondgebonden bevoegdheden. Voor de niet-grondgebonden bevoegdheden komt er een beperkte, gesloten lijst van bevoegdheden en taken, waarbij rekening gehouden wordt met historisch gegroeide taakinvulling, met verschillen per provincie. Maatwerk zal mogelijk zijn, met respect voor de grote lijnen van de interne staatshervorming.

De intermediaire structuren moeten drastisch vereenvoudigd worden, op alle niveaus. Daartoe zijn er een aantal uitgangspunten. Zo zullen gemeenten tot zo weinig mogelijk geografisch verschillende structuren behoren. De structuren die niet meer functioneel zijn, worden afgeschaft. De structuren die functioneel dicht tegen elkaar aanleunen, worden geclusterd. Dat is een omvangrijk werk omdat het niet alleen de bevoegdheid Binnenland maar ook andere sectoren omvat. De koppelsubsidies zijn de subsidies waarmee gemeenten en provincies over de brug moeten komen ten gevolge van Vlaamse beslissingen zonder dat ze zelf beleidsruimte hebben. Die subsidies zullen geïnventariseerd worden en afgeschaft worden.

Wat het zakelijk toezicht betreft, is het duidelijk dat de steden en gemeenten vooral klachten hebben over het sectorale toezicht, over de regeltjes en betutteling in de sectoren. Het toezicht van Binnenlands Bestuur is een zeer volwassen toezicht, hoewel het niet geïnformatiseerd is. Er is immers geen opportuniteitstoezicht maar alleen een klachtentoezicht. Er wordt enkel geoordeeld over de overschrijding van de wet, van het algemeen belang. De goedkeuringsvoogdij geldt slechts enkele kleine uitzonderingen, onder meer de rekeningen. Natuurlijk zijn er verbeteringen mogelijk maar de grote uitdaging zit hem in de sectorale regelingen. Het specifieke toezicht wordt geïnventariseerd, het toezicht met een

beperkte meerwaarde wordt geschrapt, waar het kan moet het geïntegreerd worden in het algemene toezicht, zodat er één toezichtoverheid, één voogdijoverheid is. Het toezicht komt dus in zo groot mogelijke mate bij Binnenlands Bestuur.

Een volgende doelstelling is minder planlasten en administratieve vereenvoudiging. Alle sectorale planlast verdwijnt en wordt geïntegreerd in een meerjarenplan voor de hele bestuursperiode. Dat hangt samen met een andere grote hervorming, namelijk van de financiële beheerscyclus. Het jaarlijks plannen en rapporteren per sector hoeft niet meer, wel moet er een democratisch zicht zijn op de uitvoering van de plannen. Een gemeente moet dus zorgen voor een financiële rapportering die het mogelijk maakt de grote indicatoren te toetsen. Dat moet trouwens ook op Vlaams vlak gebeuren met het Comptabiliteits- of Rekeningendecreet. De vooruitgang moet zichtbaar worden zonder dat er bijkomende planlast ontstaat. Dat is goed voor de gemeentebesturen zelf die aan de hand van hun indicatoren en financiële beleidscyclus de vooruitgang kunnen zien. Het leidt tot meer democratische controle, de stand van zaken wordt immers duidelijk.

De provincies en gemeenten sluiten aan op e-governmentinitiatieven van de Vlaamse overheid. Dat moet de mogelijkheden voor plaatselijk beleid verruimen. Een aantal steden en gemeenten is daarmee al aan het experimenteren. In Waregem is er bijvoorbeeld een volledig elektronische gemeentelijke bedrijvendatabank. Dat biedt fantastische mogelijkheden om beleid te voeren, op ruimtelijk, economisch, ecologisch, werkgelegenheids- en mobiliteitsvlak. Daarenboven kunnen de burger en de bedrijven zo veel meer informatie krijgen. Het is de bedoeling de communicatie tussen de bestuurslagen te informatiseren. Een goed voorbeeld is het administratieve toezicht waar de elektronische mogelijkheden de enorme papierwinkels moeten beperken. De minister wil evenzeer stappen zetten op vlak van de elektronische bouwvergunning. Hij heeft met minister Muyters afgesproken om dat in deze regeerperiode te realiseren. In andere landen bestaat dat al jaren. Elke architect maakt zijn plannen met CAD-CAM (computer-aided design – computer-aided manufacturing), vervolgens vraagt de administratie een berg papier die van het ene naar het andere niveau doorgestuurd wordt.

2.4. Rollen en verantwoordelijkheden

Het plan van aanpak definieert de rollen en verantwoordelijkheden. De Vlaamse Regering en de vakministers, de minister als trekker van het project, de vakministers en de provincies, het CAG, het Vlaams Parlement, de commissie Binnenland in de eerste plaats, de adviesraden en de Commissie Efficiënte en Effectieve Overheid zijn de grote actoren. De minister wil grote sectorale debatten en colloquia vermijden. Het is niet langer nodig onderzoeksboeken te schrijven. Er is lang genoeg gestudeerd, het komt erop aan te beslissen, natuurlijk volgens de timing van het regeerakkoord.

De minister wil de betrokkenheid van de sectoren waarborgen door een sectorale methodiek, de betrokkenheid van het parlement door te werken met een groen- en een witboek. De inventarisatie en de consultatie zullen dus geen sectorale discussies tussen de bestuursniveaus omvatten. De Vlaamse overheid screent de beleidsdomeinen en formuleert opdrachten. Het CAG en de secretarissen-generaal krijgen daartoe de opdracht. De minister herhaalt dat er al ontzettend veel studies gebeurd zijn, onder meer voor het kern-takendebat. Het is vooral zaak de gegevens te actualiseren en in kaart te brengen. Daarvoor bestaan er sjablonen zodat de beleidsdomeinen op korte tijd en op uniforme wijze kunnen rapporteren. Ook de VVP en de VVSG inventariseren en formuleren doorbraken.

2.5. Timing

De inventarisatie zal lopen tot april 2010. VVP en VVSG zijn daar tijdig van op de hoogte gesteld. De doorbraken voor de actoren zijn gepland voor de maand mei 2010. Het groenboek zal opgesteld worden na een analyse van de drie niveaus en door toetsing aan de

doelstellingen van het regeerakkoord. De voorstellen van VVP, VVSG en CAG zullen vergeleken worden. Het groenboek zal dan een eerste visietekst van de Vlaamse Regering over de bestuurlijke organisatie in de verschillende sectoren formuleren. Daarna wordt het groenboek aan het parlement voorgelegd voor het zomerreces, dus in de maand mei of juni. Zo is er voldoende tijd voor dialoog.

Het bestuursforum bestaat uit de kern van de Vlaamse Regering, drie politieke vertegenwoordigers van de provincies en drie politieke vertegenwoordigers van de gemeenten, een vertegenwoordiger van de Commissie Efficiënte en Effectieve Overheid. Het overleg moet uitmonden in een witboek met de visie op lange termijn, met de strategische doorbraken, met de ‘quick wins’. Elk detail zal niet in een eerste fase gespecificeerd worden, het gaat om de grote doorbraken. Het witboek moet klaar zijn tussen september en december van 2010.

Het witboek zal de basis vormen voor de implementatietrajecten. Die trajecten omvatten organisatorische wijzigingen, verschuivingen van bevoegdheden, mensen en middelen in alle richtingen. De minister vergelijkt dit met de gevolgen van de Belgische staatshervormingen. Mensen en middelen verschuiven vergt een gefaseerde invoering. De eerste fase moet uitgevoerd zijn voor 1 januari 2013. Dat is de start van de nieuwe bestuursperiode in steden en gemeenten. Het omvattende plan voor de bestuursperiode moet dan in voege treden. Tijdens het implementatietraject zal de regelgeving, waar dat nodig is, ook aangepast worden. Dat zal gebeuren in de periode 2011-2014.

3. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

De heer *Bart Caron* vraagt hoe de minister het woord ‘doorbraken’ definieert. Is de huidige benadering van de provinciale rol, uitsluitend en gesloten, een verfijning van het regeerakkoord? Het verschil tussen gesloten en sluitend is subtiel. De spreker drukt nog zijn waardering uit voor de vernieuwende aanpak die de minister voorstelt. Hij hoopt dat de lessen uit dit dossier nuttig kunnen zijn voor toekomstig parlementair werk.

De heer *Marnic De Meulemeester* apprecieert het dat de minister een diepgaande dialoog aangaat met het parlement over een belangrijke aangelegenheid. Verdwijnt de open taakstelling van de provincies met de sluitende lijst van provinciale bevoegdheden? Kunnen ze zelf invulling geven aan de inhoud en de betekenis van wat bovenlokaal is? Is de gesloten taakstelling, in combinatie met de regisseursrol voor de provincies, een voorbode van de afschaffing of de degradatie van de provincie tot een louter beleidsuitvoerend niveau? Zal het afschaffen of het fors verminderen van het specifieke toezicht of de vervanging door een algemeen toezicht niet leiden tot een overbelasting van de administratie Binnenlands Bestuur? Blijft het algemeen toezicht een hoofdzakelijk klachtentoezicht? Is het niet nodig om de vormen van bijzonder toezicht, het goedkeuringstoezicht van de Vlaamse Regering te inventariseren en eventueel te vereenvoudigen? Het lid hoopt dat de behandeling van deze belangrijke aangelegenheid niet de zoveelste praatbarak zal worden. De aanpak is alvast goed, alle actoren worden bij dit belangrijke dossier betrokken. Het lid hoopt dat dit tot goede resultaten zal leiden.

De heer *Marc Vanden Bussche* dankt de minister voor de manier waarop hij de oppositie betreft bij deze belangrijke bespreking. Hij hoopt dat er een consensustekst mogelijk is. LDD zal pogen zijn steentje daartoe bij te dragen. Maar het lid vraagt zich al lang af wat er juist bedoeld wordt met de grondgebonden materies.

De heer *Joris Van Hauthem* ontwaart twee verduidelijkingen van de beleidsnota in het eerste deel van de presentatie. De beperking van de provinciale bevoegdheden tot de grondgebonden materies in een sluitende lijst van bevoegdheden met een grondgebonden karakter, is een paar maand na de beleidsnota gesplitst in de grondgebonden materies waarvoor

een sluitende lijst met provinciale opdrachten wordt opgesteld en de niet-grondgebonden materies met een beperkte gesloten lijst van bevoegdheden en taken. Misschien is die wijziging het gevolg van een politieke discussie binnen de meerderheid. De minister geeft op zijn minst een aanzet tot het ter discussie stellen van de rol van de provincies, maar blijkbaar heeft hij op dat vlak al bakzeil moeten halen.

De minister houdt ook vast aan de vrijwillige fusies van gemeenten. Het lid is benieuwd in hoeverre de minister een kader kan creëren waarbinnen gemeenten eventueel vrijwillig zullen fuseren. De grootte van de gemeenten is wel degelijk een probleem om zaken te regelen waarvoor financiële en economische draagkracht nodig is.

Wat bedoelt de minister precies met ‘doorbraken’? Zal de interne staatshervorming leiden tot een vermindering van het aantal ambtenaren? Hoe meer beleidsniveaus, hoe meer ambtenaren, dus vereenvoudiging moet leiden tot een reductie van het ambtelijke apparaat.

De heer *Lieven Dehandschutter* vindt het goed dat de minister amper een jaar na de verkiezingen de ambitieuze plannen voor een bestuurlijke hervorming omzet in een plan van aanpak. Ook zijn timing is zeer ambitieus. Een dergelijke belangrijke hervorming vergt tijd en overleg. Als bevoegdheden verschuiven, moeten de middelen en eventueel het personeel volgen. De krachtlijnen in het regeerakkoord en de beleidsnota, namelijk de subsidiariteit, de centrale plaats van de gemeenten, het herdefiniëren van de rol van de provincies, het aanpakken van de verrommeling van het intermediaire niveau, moeten leiden tot een meer transparante en democratische vormgeving van het binnenlandse bestuur in Vlaanderen. De parlementaire hoorzittingen zullen alleszins bijdragen tot de kwaliteit van de besluitvorming.

Ook mevrouw *Karin Brouwers* juicht de door de minister voorgestelde werkwijze toe. De betrokkenheid van onder meer het parlement is een goede zaak. Het lid vraagt de minister de conclusies van de commissies Berx en Sauwens mee te nemen bij de verdere behandeling. Die commissies doen heel wat suggesties om een aantal procedures te versnellen. Er zijn raakvlakken met de plannen van de minister.

4. Antwoorden van de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

Minister *Geert Bourgeois* benadrukt dat de presentatie enkel de grote lijnen van de hervorming bevat. Uiteraard zijn die gebaseerd op het regeerakkoord en de beleidsnota. De rol van de provincies is meer geëxpliciteerd. Bepaalde grote lijnen worden verduidelijkt, maar vooral het plan van aanpak is nieuw. De minister gaat ervan uit dat de parlementsleden de mededeling aan de regering kennen, met daarbij de vragenlijst en de sjablonen gevoegd. In het tweede onderdeel over de structurele doorbraken wordt aan de leidende ambtenaren gevraagd “voorstellen van strategisch belang voor de vereenvoudiging van de interne bestuurlijke organisatie en met een herverdeling van bevoegdheden, mensen en middelen” te formuleren. De minister wil vermijden dat een al te gedetailleerde aanpak van bij de start de vooruitgang remt. Daarom wordt aan de leidende ambtenaren gevraagd om naast de quick wins, de grote strategische projecten te formuleren. Daarvoor zijn er sjablonen gemaakt zodat de voorstellen op een uniforme manier geformuleerd worden.

De minister noteert dat de leden bereid zijn tot dialoog. Hij verwacht echter geen eensgezindheid over alle aspecten, maar misschien wel over de grote lijnen. Er bestaan onder meer meningsverschillen over de rol van de provincie, maar dat neemt niet weg dat de hervorming belangrijk is. Het regeerakkoord heeft het over een sluitende lijst van grondgebonden bevoegdheden. Het is niet de bedoeling om het provinciale niveau te reduceren tot een beleidsuitvoerend orgaan. Het blijft een democratisch verkozen orgaan, grondgebon-

den bevoegdheden zullen kunnen verschuiven van intercommunales of intergemeentelijke organen naar de verkozen provincieraad. Ook andere materies kunnen verschuiven.

Sluitend is een term van het regeerakkoord, de minister is daar ook niet onverdeeld gelukkig mee, maar heeft hem toch behouden. Er komt een lijst van grondgebonden bevoegdheden voor provincies, wat niet betekent dat de provincie gaat over alle grondgebonden bevoegdheden. De provincies krijgen ook een aantal niet-grondgebonden bevoegdheden, die zouden kunnen verschillen per provincie.

De algemene structurele verschuiving gaat echter in de richting van meer bevoegdheden voor de gemeenten. De subsidiariteit blijft overeind. Het maatwerk kan ook gebaseerd zijn op de draagkracht van de steden en de gemeenten. Sommige gemeenten kunnen taken bij nemen, andere hebben het provinciale niveau nodig om bepaalde taken uit te voeren. De analyse van de heer Van Hauthem over de draagkracht klopt, maar het regeerakkoord legt geen gedwongen fusie op. De burger verwacht van zijn gemeente een bepaalde dienstverlening, ook als hij in een kleinere gemeente woont. Een aantal gemeenten kan dat niet verstrekken. Het debat over de schaalgrootte van de gemeenten woedt trouwens in heel Europa. In Denemarken zijn de gemeenten groot maar nemen ze meer dan 60 percent van de publieke uitgaven voor hun rekening. In Zweden is dat meer dan 40 percent, in Nederland meer dan 30 percent. In Nederland zijn er plannen om te komen tot steden en gemeenten van 65.000 inwoners, daar is er heel wat protest tegen. Vlaanderen heeft een substantieel lager uitgavenniveau van de gemeenten dan de OESO-landen, namelijk 14 tot 15 euro op 100. Zelfs Frankrijk, een centralistisch land, heeft hogere cijfers, namelijk meer dan 20 percent (OESO: Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling).

Om beleidsvoering dicht bij de mensen te brengen zijn er maar twee oplossingen: ofwel fusie van gemeenten ofwel doordachte samenwerkingsverbanden tussen steden en gemeenten. Voor die samenwerking kunnen er twee redenen zijn: de problemen zijn grensoverschrijdend of draagkrachtoverschrijdend. Meer en meer gemeenten richten bijvoorbeeld intergemeentelijke erfgoedverenigingen op. Dergelijke samenwerkingsvormen leiden tot een kluwen van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Het is nu de bedoeling om te komen tot een transparantere en meer democratische situatie. Ongetwijfeld zal ook dat aspect de keuze voor het maatwerk bepalen. Die aspecten zijn nog niet uitgeklaard, maar de principes liggen vast.

Wat de draagkracht van de administratie Binnenlands Bestuur betreft, komt er net minder toezicht, minder regels waarvoor de gemeenten de toestemming van een hoger bestuur nodig hebben. Een efficiëntere overheid die meer doet met minder, zal ook moeten gelden voor de administratie Binnenlands Bestuur.

Voor de inventarisatie bestaat zoals gezegd een sjabloon. De hervorming moet uiteindelijk leiden tot minder personeel. Dat betekent niet dat er naakte ontslagen zullen zijn. Er zijn ongeveer 600 intermediaire structuren met personeel, een vereenvoudiging zal sowieso gevolgen hebben op personeelsvlak. In uitvoering van het Gemeentedecreet zal er personeel nodig zijn om de externe audit voor de steden en gemeenten te operationaliseren. Het komt er op aan mensen die nu bij de provincies of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden werken, daarvoor te herplaatsen. De minister is wel van plan om de audit minimaal te houden.

Het apparaat is te groot, maar het personeelsaantal in de Waalse intercommunales is aanzienlijk groter. Het plan Daerden zou een afwijkende pensioenregeling voor de intercommunales bevatten. Eventueel kan dat de reden ervan zijn.

De minister zal rekening houden met de relevante conclusies van de commissies Berx en Sauwens. De grote lijnen van die conclusies lopen trouwens gelijk. De Commissie Efficiënte en Effectieve Overheid en het CAG werkten ook rond dezelfde onderwerpen. De minister zal ervoor zorgen dat alles samen behandeld wordt zodat er geen disparate of overlappende plannen zijn.

De voorzitter,

Annick DE RIDDER

De verslaggever,

Bart CARON